

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૨૨૯૫૨/૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૨૪૦૦૩/૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહી માટે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિર્જર એસ. દેસાઈ સહી/ –

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.

=====

રમેશભાઈ મનસુખભાઈ મરછર

વિરુદ્ધ

=====

ઉપસ્થિતિ

અરજદાર નંબર ૧ માટે શ્રી નિનાદ પી. શાહ (૧૦૯૧૧)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે સરકારી વકીલ સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમલ,

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૪,૫ માટે શ્રી નિસારગ એન. જૈન (૮૮૦૭)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૩ માટે ડી. એસ. દ્વારા બજવવામાં આવેલી નોટિસ

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિર્જર એસ. દેસાઈ

તારીખ:૨૨/૦૧/૨૦૨૫

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧. સાંભળ્યું, વિદ્વાન વકીલ, શ્રી શાહ, અરજદારો વતી હાજર રહ્યા અને વિદ્વાન એ. જી. પી., સુશ્રી શ્રીમલ અને વિદ્વાન વકીલ, શ્રી જૈન, સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ વતી.

૨. બંને બાબતોમાં સમાપ્તિના આદેશની તારીખ સામાન્ય હોવાથી, એટલે કે ૨૭/૦૫/૨૦૨૨, પક્ષકારોની સંમતિ સાથે, આ બાબતો આજે સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ માટે લેવામાં આવી હતી.તેથી, નિયમ. વિદ્વાન એ. જી. પી.,

સુશ્રી શ્રીમલ અને વિદ્વાન વકીલ, શ્રી જૈન, સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ માટે સેવા માફ કરે છે.

૩. આ અરજીઓ દ્વારા, અરજદારોએ તારીખ ૨૭/૦૫/૨૦૨૨ ના સમાપ્તિ આદેશને પડકાર્યો છે અને સેવાની સાતત્યતા અને પાછા વેતન સહિત તમામ પરિણામી લાભો સાથે તેમના મૂળ પદ પર સેવામાં તેમની પુનઃસ્થાપના માટે પ્રાર્થના કરી છે.

૪. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૨૨૮૫૨/૨૦૨૨ ની સંક્ષિપ્ત હકીકતો એ છે કે તેમાં અરજદારની નિમણૂક એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ પ્રોગ્રામ કોઓર્ડિનેટર, નરેગા, દાહોદની કચેરી દ્વારા મેનેજમેન્ટ ઇન્ફર્મેશન સિસ્ટમ કોઓર્ડિનેટર (ટૂંકમાં, 'એમઆઈએસ') ના પદ પર કરવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ, અરજદારની સેવાઓનું સમયાંતરે નવીનીકરણ કરવામાં આવતું હતું.

૪.૧ અરજદારનો કેસ એવો છે કે તેણે લગભગ ૧૩ વર્ષની સેવા આપ્યા પછી, તારીખના વિવાદિત આદેશ દ્વારા, પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કર્યા વિના અથવા કોઈ કારણદર્શક નોટિસ જારી કર્યા વિના અથવા સંપૂર્ણ વિભાગીય તપાસ કર્યા વિના, તેની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી, કારણ કે એક ચોક્કસ વ્યક્તિ, એટલે કે પારગી પારસિંગ

વીરાભાઈને સર્વે નંબર ૬૭ પર એક ફૂવો બાંધવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જે નાની ચારોલી ગ્રામ પંચાયત, ફતેપુર તાલુકાની હદમાં સ્થિત છે. ખોદવામાં આવ્યું ન હતું અને તે માટે રૂ.૩૭,૨૮૮૮ ની રકમ પણ એક વ્યક્તિની તરફેણમાં મુક્ત કરવામાં આવી હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું, જે ગામનો રહેવાસી છે:કર્મોલ.

૫. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૨૪૦૦૩/૨૦૨૨ ની હકીકતો એ છે કે તેમાં અરજદારની શરૂઆતમાં ગ્રામ પંચાયત કાર્યાલય, વંસિયાકુઈ, તાલુકા સાથે 'ગ્રામ રોજગાર સેવક' ના પદ પર નિમણૂક કરવામાં આવી હતી:ફતેપુરા, દાહોદ, ૧૧ મહિનાના સમયગાળા માટે કરારબદ્ધ, નિશ્ચિત પગારના આધારે ૧૪/૦૩/૨૦૧૧ તારીખના આદેશ દ્વારા અને તેમની સેવાઓ પણ તે જ આધાર પર સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી, જેમ કે ઉપર નોંધ્યું છે.

તેથી, વર્તમાન અરજીઓ.

૬. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ, શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન અરજીઓના તથ્યો આ અદાલતના ૦૪-૧૦.૧૨/૨૦૨૪ ના સામાન્ય મૌખિક ચુકાદા દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવ્યા છે, જે 'રકેશકુમાર ભુરસિંગભાઈ કટારા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો' ના કેસમાં સ્પેશિયલ

સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૨૨૫૮૮/૨૦૨૨ અને આનુષંગિક બાબતોમાં પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યા છે.

૬.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ કેસમાં બરતરફીનો આદેશ કલંકિત છે, કારણ કે અરજદારોની સેવાઓ કથિત અનિયમિતતાના આધારે, સંપૂર્ણ વિભાગીય તપાસ કર્યા વિના અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કર્યા વિના સમાપ્ત કરવામાં આવે છે અને તેથી, વિવિધ નિર્ણયોમાં કલંકિત સમાપ્તિ અંગે નિર્ધારિત ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં રાખીને અને 'રાકેશકુમાર ભુરસિંગભાઈ કટારા' (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે અને રદ કરવામાં આવે અને પ્રતિવાદીઓને અરજીકર્તાઓને સેવાની સાતત્યતા સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે. અને પાછળના વેતન સહિત અન્ય તમામ પરિણામી લાભો.

૭. બીજી તરફ, સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એ. જી. પી., શ્રીમતી શ્રીમલ અને વિદ્વાન વકીલ, શ્રી જૈને આ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે ફૂવો ખોદવાની મંજૂરી એક પારગી પારસિંગ વીરાભાઈને આપવામાં આવી હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, પરંતુ તે માટે રૂ.કર્મેલ અને તેથી, અરજદારો તેમની ફરજો નિભાવવામાં બેદરકારી રાખતા હોવાથી, તેમની સેવાઓ યોગ્ય રીતે સમાપ્ત કરવામાં આવે છે અને આ અરજીઓને રદ કરવા માટે

પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે.જો કે, ન તો વિદ્વાન એ. જી. પી., શ્રીમતી શ્રીમલ, ન તો વિદ્વાન વકીલ, શ્રી જૈન, એ નિર્દેશ કરી શક્યા કે આ કેસમાં પસાર કરવામાં આવેલ બરતરફીનો આદેશ 'રાકેશકુમાર ભુરસિંગભાઈ કટારા' (સુપ્રા) ના કેસમાં હકીકતોથી અલગ છે.

૮. મેં પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે અને મને જાણવા મળ્યું છે કે અરજદારોની સેવાઓ સમાપ્ત કરવાનો આધાર એ છે કે તેઓ એક વ્યક્તિને ચૂકવણી કરવા માટે જવાબદાર હતા, જેને સર્વે નંબર ૬૭ પર ફૂલો ખોદવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જે નાની ચારોલી ગ્રામ પંચાયત, ફતેપુર તાલુકાની હદમાં સ્થિત છે, જો કે, ફૂલો ખોદવામાં આવ્યો ન હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું અને તે માટે રૂ.કર્મેલ.આમ, ફરજો નિભાવવામાં બેદરકારી અને અરજદારોની અનિયમિતતાને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી, પરંતુ, તેમને સુનાવણીની તક આપ્યા વિના અથવા કોઈ સંપૂર્ણ વિભાગીય તપાસ કર્યા વિના, જે ભવિષ્યમાં નિમણૂક મેળવવામાં અરજદારોના માર્ગમાં આવશે.આમ, આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે ૨૭/૦૫/૨૦૨૨ તારીખનો વિવાદિત આદેશ કલંકિત પ્રકૃતિનો હોવાથી, તે રદ કરવા અને રદ કરવાને પાત્ર છે.

૮.૧ રાકેશકુમાર ભુરસિંગભાઈ કટારા (સુપ્રા) ના કેસમાં ૦૪-૧૦.૧૨/૨૦૨૪ ના રોજ સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો આપતી વખતે આ અદાલત દ્વારા 'કલંકિત' સમાપ્તિના પાસાને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું છે, જેમાં ફકરા-૧૪ થી ૧૮ માં આ રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે;

“૧૪. વધુમાં, તાજેતરમાં જ, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્વાતિ પ્રિયદર્શિની વિરુદ્ધ મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્યોના કેસમાં, ૨૦૨૪ એસ. સી. સી. ઓનલાઈન એસ. સી. ૨૧૩૯ (સુપ્રા) એ અપીલકર્તા દ્વારા પસંદ કરાયેલી અપીલને મંજૂરી આપતી વખતે, ફકરા ૨૯ થી ૩૬ માં નીચેના અવલોકનો કર્યા છે:—

"વિશ્લેષણ, કારણ અને નિર્ણય:

૨૯. એલ. આઈ. એસ. ને અમારા ચિંતિત વિચારણા આપ્યા પછી, અમે શોધી કાઢીએ છીએ કે વિદ્વાન સિંગલ જજના ૨૦/૦૬/૨૦૧૭ ના ચુકાદા સાથે ડિવિઝન બેન્ચની દખલગીરીને આપણા હાથે અટકાવવી પડશે.

૩૦. પક્ષીની આંખના દશ્યો આ રીતે પ્રગટ કરે છે.અપીલકર્તાએ સુધારેલી મેરિટ યાદીમાં ટોચનું સ્થાન મેળવ્યું હતું, જેના કારણે તેણીની એ. પી. સી. તરીકે નિમણૂક થઈ હતી. આ રીતે કામ કરતી વખતે, તેણી વિરુદ્ધની ફરિયાદો, ટૂંકમાં, એ હતી કે તેણી મુખ્યત્વે બે બાબતો પર પોતાની ફરજો બજાવી રહી ન હતી –

((i) પોતાની ફરજો નિભાવવામાં નિયમિત ન હોવી, અને
(ii) છાત્રાલયની ઘટનાઓના સંબંધમાં યોગ્ય રીતે જાણ ન કરવી.આની સામે, અપીલકર્તાનો જવાબ, એસસીએનને તેના જવાબો દ્વારા, એ છે કે તે, અન્ય બાબતોની સાથે, સ્પષ્ટ રીતે સ્વીકારે છે કે તે પ્રસંગે મોડું થાય છે, પરંતુ તેના મોડા આવવાની ભરપાઈ કરવા માટે, તે કામ પૂર્ણ કરવા માટે મોડી સાંજ સુધી ઓફિસમાં બેસતી હતી.આ બાબતમાં પ્રતિવાદીઓને દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.અપીલકર્તાએ એવી દલીલ કરવી વાજબી નથી કે તેણીને મોડું થયું હતું, પરંતુ તેણે મોડુ/ઓવરટાઈમ કામ કર્યું હતું જેથી કામને નુકસાન ન થાય.જો કે, રેકૉર્ડમાંથી બહાર આવ્યું છે કે, છાત્રાલયના સંદર્ભમાં, તેણીને માત્ર ૫/૬ દિવસ માટે ચાર્જ આપવામાં આવ્યો હતો.આમ, અમારા મતે, એવું ન કહી

શકાય કે આટલા ટૂંકા ગાળામાં, અપીલકર્તા, પરિચરના મુદ્દાઓને સંપૂર્ણ રીતે સમજ્યા વિના, હોસ્ટેલ પર સીધો કોઈ અભિપ્રાય/અહેવાલ આપી શક્યો હોત.તે ગમે તે હોય, આ કેસ અમારા તારણો ઈન્ફ્રા પર વળે છે.

૩૧. આર. જી. પી. એસ. એમ. ની સામાન્ય સેવાની શરતોની કલમ ૪ "રાજીનામું/સમાપ્તિ" શીર્ષક હેઠળ નીચે મુજબ પૂરી પાડે છે:—

“જો બિનકાર્યક્ષમ જણાય તો કરાર પર કામ કરતી વ્યક્તિઓને એક મહિનાની નોટિસ સાથે સમાપ્ત કરી શકાય છે.જો કોઈ વ્યક્તિ મિશનની ગરિમાને નુકસાન પહોંચાડતી અનિચ્છનીય પ્રવૃત્તિઓમાં સંડોવાયેલી જોવા મળે છે, તો મિશન નિયામક તેને તાત્કાલિક અસરથી બરતરફ કરવાનો અધિકાર અનામત રાખશે.” (ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૩૨. કલમ ૪ નું અવલોકન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે સામાન્ય રીતે, બિનકાર્યક્ષમતા માટે, એક મહિનાની નોટિસ પૂરતી છે.કલમ એ પણ સ્પષ્ટ કરે છે કે જો કોઈ "અનિચ્છનીય

પ્રવૃત્તિઓ" માં સંડોવાયેલું જોવા મળે છે, તો મિશન ડિરેક્ટર "તાત્કાલિક અસરથી" આવી વ્યક્તિની સેવાઓ સમાપ્ત કરવા માટે સક્ષમ હતા.અમને ડર છે કે પ્રતિવાદીઓએ પોતાને કેચ-રજની પરિસ્થિતિમાં મૂકી દીધા છે.જો ૩૦/૦૩/૨૦૧૩ તારીખનો આદેશ કલમ જના અગાઉના ભાગમાં આવે છે, જેમ કે પ્રતિવાદીએ દલીલ કરી હતી કે તે સમાપ્તિ સરળ અને બિન-કલંકિત કેસ છે, તો પછી અપીલકર્તાને એક મહિનાની નોટિસ જારી કરવી જરૂરી હતી, જે સ્વીકાર્યું હતું કે તાત્કાલિક બાબતમાં કરવામાં આવી ન હતી.દલીલ, જો ૩૦/૦૩/૨૦૧૩ તારીખનો આદેશ કલમ જ ના પછીના ભાગ હેઠળ આવતો હોવાનું જોવામાં આવે, તો તે કલંકિત હશે, જેમ કે "મિશનની ગરિમાને નુકસાન પહોંચાડવા જેવી અનિરૂપનીય પ્રવૃત્તિઓમાં સંડોવાયેલા" શબ્દોના ઉપયોગ દ્વારા સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે.

૩૩. ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત ઘટનાઓમાંની કોઈપણ ઘટનામાં, વિવાદિત ચુકાદાને અનિવાર્યપણે બાજુ પર મૂકવો પડશે.તેમ છતાં, ચાલો આપણે ડિવિઝન બેન્ચના તર્કની તપાસ કરીએ, જેણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે આ આદેશ

બિન-કલંકિત અને કરારનું નવીકરણ ન કરવાનું સરળ છે.૩૦/૦૩/૨૦૧૩ તારીખનો આદેશ, દેખીતી રીતે, બે એસસીએન દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી પ્રક્રિયાની પરાકાષ્ટા હતી, જેની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા અવગણના કરવામાં આવી છે.૩૦/૦૩/૨૦૧૩ તારીખના ક્રમમાં માત્ર પૃષ્ઠભૂમિ પરિસ્થિતિ અથવા એસસીએન નો ઉલ્લેખ ન કરવો, તે પોતે જ ક્રમની પ્રકૃતિને નિર્ધારિત કરી શકતું નથી.સમશેર સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, (૧૯૭૪) ૨ એસ. સી. સી. ૮૩૧૫ અને અનૂપ જયસ્વાલ વિરુદ્ધ ભારત સરકાર, (૧૯૮૪) ૨ એસ. સી. સી. ૬ કેસમાં આ અદાલતે આપેલા ચુકાદા મુજબ, આદેશનું સ્વરૂપ તેનો અંતિમ નિર્ધારક નથી અને અદાલત કર્મચારીને બરતરફ/દૂર કરવા પાછળનું વાસ્તવિક કારણ અને સાચું સ્વરૂપ શોધી શકે છે.વધુમાં, વિવાદિત ચુકાદો પણ કલમ ૪ સાથે વ્યવહાર કરતો નથી.રસપ્રદ વાત એ છે કે, આ કલમ પણ એકલ ન્યાયાધીશના ધ્યાનમાંથી બચી ગઈ હતી અથવા/અને તેના ધ્યાનમાં પણ લાવવામાં આવી ન હતી.

૩૪. પરશોતમ લાલ ઢીંગરા વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, ૧૯૫૭
એસ. સી. સી. ઓનલાઈન એસ. સી. ૫ માં આ અદાલતના
પાંચ વિદ્વાન ન્યાયાધીશોએ જે નિર્દેશો આપ્યા છે તેનો
ઉલ્લેખ કરવો નફાકારક છે:

“૨૮. તેથી, સ્થિતિનો સારાંશ નીચે મુજબ થઈ શકે છે:
સેવાની કોઈપણ અને દરેક સમાપ્તિ એ બરતરફી, દૂર કરવી
અથવા ક્રમમાં ઘટાડો નથી.કરારના અધિકારની કવાયત
દ્વારા લાવવામાં આવેલી સેવાની સમાપ્તિ એ બરતરફી
અથવા દૂર કરવાની બાબત નથી, જેમ કે સતીશ ચંદ્ર આનંદ
વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [(૧૯૫૩) ૧ એસ. સી. સી. ૪૨૦ માં
આ અદાલત દ્વારા ચુકાદો આપવામાં આવ્યો છે:(૧૯૫૩)
એસસીઆર ૬૫૫].તેવી જ રીતે સેવાની શરતોનું નિયમન
કરતા ચોક્કસ નિયમની દ્રષ્ટિએ ફરજિયાત નિવૃત્તિ દ્વારા
સેવાની સમાપ્તિ એ સજા આપવા સમાન નથી અને કલમ
૩૧૧ (૨) ને આકર્ષિત કરતી નથી, જેમ કે આ અદાલતે
શ્યામ લાલ વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય [(૧૯૫૫) ૧
એસસીઆર ૨૬] માં પણ ચુકાદો આપ્યો છે.ઉપરોક્ત
બેમાંથી કોઈ પણ કેસમાં સેવાની સમાપ્તિ તેની સાથે પગાર

ગુમાવવાના દંડાત્મક પરિણામો અથવા મૂળભૂત નિયમોના નિયમ પર હેઠળ ભથ્થાને વહન કરતી ન હતી.તે સાચું છે કે ગેરવર્તણૂક, બેદરકારી, બિનકાર્યક્ષમતા અથવા અન્ય ગેરલાયકાત એ હેતુ અથવા પ્રેરક પરિબળ હોઈ શકે છે જે સરકારને રોજગાર કરાર અથવા ચોક્કસ સેવા નિયમની શરતો હેઠળ પગલાં લેવા માટે પ્રભાવિત કરે છે, તેમ છતાં, જો કોઈ અધિકાર અસ્તિત્વમાં હોય, તો કરાર અથવા નિયમો હેઠળ, સેવાને સમાપ્ત કરવાનો સરકારનો હેતુ છે, જેમ કે ચાગલા, સી. જે. એ શ્રીનિવાસ ગણેશ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [એલ. આર. ૫૮ બોમ ૬૭૩: AIR (૧૯૫૬) BOM ૪૫૫] સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે.ટૂંકમાં કહીએ તો, જો સેવાની સમાપ્તિ કરારમાંથી વહેતા અધિકાર અથવા સેવાના નિયમો પર આધારિત હોય તો, પ્રથમ દૃષ્ટિએ, સમાપ્તિ કોઈ સજા નથી અને તેની સાથે કોઈ દુષ્ટ પરિણામો નથી અને તેથી કલમ ૩૧૧ આકર્ષાય નથી.પરંતુ જો સરકારને કરાર દ્વારા અથવા નિયમો હેઠળ, બરતરફી અથવા દૂર કરવા અથવા હોદ્દામાં ઘટાડાની સજા આપવા માટે નિર્ધારિત પ્રક્રિયામાંથી પસાર થયા વિના નોકરીને સમાપ્ત કરવાનો અધિકાર હોય, તો પણ સરકાર નોકરને સજા આપવાનું

પસંદ કરી શકે છે અને જો સેવાની સમાપ્તિ ગેરવર્તણૂક,
બેદરકારી, બિનકાર્યક્ષમતાના આધારે કરવામાં આવે તો

અથવા અન્ય ગેરલાયકાત, પછી તે સજા છે અને કલમ
૩૧૧ ની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરવું આવશ્યક
છે.પહેલેથી જ જણાવ્યા મુજબ જો નોકરને પદ પર ચાલુ
રહેવાનો અધિકાર મળ્યો હોય, તો પછી, જ્યાં સુધી રોજગાર
કરાર અથવા નિયમો તેનાથી વિપરીત પ્રદાન ન કરે ત્યાં
સુધી, તેની સેવાઓ ગેરવર્તણૂક, બેદરકારી,
બિનકાર્યક્ષમતા અથવા અન્ય સારા અને પર્યાપ્ત કારણ
સિવાય સમાપ્ત કરી શકાતી નથી.આવા આધારો પર આવા
નોકરની સેવાની સમાપ્તિ એક સજા હોવી જોઈએ અને તેથી,
કલમ ૩૧૧ હેઠળ બરતરફી અથવા દૂર કરવી જોઈએ, કારણ
કે તે તેના અધિકારની જમીન તરીકે કામ કરે છે અને તેને
પગાર અને ભથ્થાના નુકસાનના દુષ્ટ પરિણામો સાથે
મુલાકાત કરવામાં આવે છે.તે અધિકારી પર એક અમિટ
કલંક મૂકે છે જે તેની ભાવિ કારકિર્દીને અસર કરે છે.કમમાં
ઘટાડો એ જ રીતે સજા દ્વારા હોઈ શકે છે અથવા તે એક
નિરુપદ્રવી વસ્તુ હોઈ શકે છે.જો સરકારી કર્મચારીને કોઈ

ચોક્કસ હોદ્દાનો અધિકાર હોય, તો તે હોદ્દામાંથી ઘટાડો દંડ તરીકે કામ કરશે, કારણ કે તે પછી તે હોદ્દાના વેતન અને વિશેષાધિકારો ગુમાવશે.જો, તેમ છતાં, તેને ચોક્કસ હોદ્દો મેળવવાનો કોઈ અધિકાર નથી, તો તેના ઉચ્ચ હોદ્દામાંથી તેના મૂળ નીચલા હોદ્દામાં ઘટાડો સામાન્ય રીતે સજા નહીં હોય.પરંતુ માત્ર હકીકત એ છે કે નોકરને પદ અથવા હોદ્દાનો કોઈ ખિતાબ નથી અને સરકાર, કરાર દ્વારા, વ્યક્ત અથવા ગર્ભિત છે, અથવા નિયમો હેઠળ, તેને નીચલા હોદ્દા પર ઘટાડવાનો અધિકાર છે તેનો અર્થ એ નથી કે નોકરને નીચલા હોદ્દા અથવા હોદ્દા પર ઘટાડવાનો આદેશ કોઈ પણ સંજોગોમાં સજા ન હોઈ શકે.આવા કિસ્સાઓમાં ઘટાડો સજાના રૂપમાં છે કે નહીં તે નક્કી કરવા માટેની વાસ્તવિક કસોટી એ છે કે ઘટાડાનો આદેશ પણ કોઈ દંડાત્મક પરિણામો સાથે નોકરની મુલાકાત લે છે કે કેમ.આમ જો આદેશમાં તેના પગાર અથવા ભથ્થાની જમી અથવા તેના મૂળ દરજ્જામાં તેની વરિષ્ઠતા ગુમાવવાની અથવા તેની બઢતીની ભાવિ તકો અટકાવવાની અથવા મુલતવી રાખવાની જોગવાઈ હોય, તો તે સંજોગો સૂચવી શકે છે કે સરકારે રોજગારના કરારની શરતો હેઠળ અથવા નિયમો

હેઠળ નોકરીને સમાપ્ત કરવાના અથવા નોકરને નીચલા દરજ્જામાં ઘટાડવાના તેના અધિકારનો ઉપયોગ કરવાનો ઈરાદો રાખ્યો હતો, પરંતુ હકીકતમાં સરકારે દંડના રૂપમાં રોજગારને સમાપ્ત કરી દીધો છે. "સમાપ્તિ" અથવા "સાવ" અભિવ્યક્તિનો ઉપયોગ નિર્ણાયક નથી. આવા નિરુપદ્રવી અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ હોવા છતાં, અદાલતે ઉપર ઉલ્લેખિત બે પરીક્ષણો લાગુ કરવા પડશે, એટલે કે, (૧) નોકરને પદ અથવા હોદ્દાનો અધિકાર હતો કે નહીં, અથવા (૨) અહીં અગાઉ ઉલ્લેખિત પ્રકારના દુષ્ટ પરિણામો સાથે તેની મુલાકાત લેવામાં આવી છે કે કેમ? જો કેસ બેમાંથી કોઈ પણ કસોટીને સંતોષે તો એવું માનવું આવશ્યક છે કે સેવકને સજા કરવામાં આવી છે અને તેની સેવાની સમાપ્તિને બરતરફી અથવા સેવામાંથી દૂર કરવા અથવા તેના મૂળ હોદ્દા પર પાછા ફરવા તરીકે લેવી જોઈએ અને જો સરકારી કર્મચારીને રક્ષણ આપતા નિયમો અને કલમ ૩૧૧ ની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરવામાં ન આવ્યું હોય, તો સેવાની સમાપ્તિ અથવા હોદ્દામાં ઘટાડો ખોટો અને નોકરના બંધારણીય અધિકારનું ઉલ્લંઘન હોવાનું માનવામાં આવે છે."

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૩૫. અમે માત્ર સત્તાવાળાઓનો ગુણાકાર કરીને શબ્દભંડોળમાં વધારો કરીશું.ઉપરોક્ત કહેવતને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે પ્રતિવાદીઓએ કલમ ૪-કાં તો પ્રથમ ભાગ અથવા તેના બીજા ભાગનું પાલન કર્યું નથી.૩૦/૦૩/૨૦૧૩ તારીખનો આદેશ અપીલકર્તાને ખરાબ પરિણામો સાથે મુલાકાત લે છે અને તેણીની આગળની નોકરી માટે અવરોધો પેદા કરશે.

૩૬. અહીં ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત ચુકાદાને રદ કરવામાં આવે છે અને તેને બાજુ પર મૂકવામાં આવે છે.વિદ્વાન સિંગલ જજનો તારીખ ૨૦/૦૬/૨૦૧૭ નો ચુકાદો પુનર્જીવિત થયો છે, જો કે તે હદ સુધી ફેરફાર સાથે કે અપીલકર્તા અન્ય સમાન સ્થિત કર્મચારીઓની સમકક્ષ સેવામાં કાલ્પનિક ચાલુ રાખવા સહિત તમામ પરિણામો લાભો માટે હકદાર રહેશે, પરંતુ પાછળના વેતન સાથે ૫૦ ટકા સુધી મર્યાદિત રહેશે.વધુમાં, લાંબા સમયને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે પ્રતિવાદીઓને

અપીલકર્તા સામે નવેસરથી આગળ વધવાની સ્વતંત્રતાને નકારી કાઢીએ છીએ, જેમ કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવ્યું હતું.જો કે, જો પરિસ્થિતિ ઊભી થાય તો, આ પ્રતિવાદીઓને ભવિષ્યના કાયદામાં કાયદા અનુસાર અપીલકર્તા સામે કાર્યવાહી કરવાથી અટકાવશે નહીં.આ ચુકાદો પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી ત્રણ મહિનાની અંદર આ કવાયત પૂર્ણ થવી જોઈએ.

૧૫. ઉપરોક્ત બે નિર્ણયોમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને, દરેક અરજીમાં સંબંધિત કર્મચારી સામે કરવામાં આવેલા આક્ષેપોના સંદર્ભમાં, સમાપ્તિનો આદેશ કલંકિત હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું, ત્યાં કોઈ સંપૂર્ણ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી ન હતી અને તેમ છતાં અરજદારો પર કલંક ઊભું કરે તેવા કારણો આપીને, અરજદારોની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.તાત્કાલિક કેસમાં પણ દરેક અરજદાર સામે મનરેગા યોજનામાં કેટલીક અનિયમિતતાઓનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે અને વિભાગીય તપાસ કર્યા વિના ઉપરોક્ત આધાર પર અરજદારોની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.તેથી, મને એવું માનવા માટે કોઈ ખચકાટ નથી કે દરેક અરજદારની સેવાઓ સમાપ્ત

કરવી એ કલંકિત પ્રકૃતિની છે અને તે કોઈપણ સંપૂર્ણ તપાસ કર્યા વિના પસાર કરવામાં આવે છે અને તેથી, અરજદારોની સેવાઓ સમાપ્ત કરવાના વિવાદિત આદેશોને રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે અને અરજીઓને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.નિયમને ઉપરોક્ત હદ સુધી સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

૧૬. પ્રતિવાદીઓને તેમના મૂળ હોદ્દાઓ પર પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, જે તેઓ તેમની નિમણૂકની મુદત સુધી તેમની સમાપ્તિ પહેલાં ધરાવતા હતા, જાણે કે સમાપ્તિનો આદેશ ક્યારેય પસાર કરવામાં આવ્યો ન હોય.ઉપર સૂચવ્યા મુજબ અરજદારોની પુનઃસ્થાપના તેમની કરારની નોકરીના બાકીના સમયગાળા માટે તેમની નિમણૂકના આદેશ મુજબ તેમની નોકરી માટે નિર્ધારિત કુલ મૂળ સમયગાળો સુધી રહેશે.વધુમાં, પ્રતિવાદીઓ માટે, જો તેઓ યોગ્ય માને તો, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરીને અને દરેક અરજીઓમાં સમાપ્તિ આદેશોને રદ કરવાના પરિણામે દરેક અરજદારો સામે સંપૂર્ણ તપાસ શરૂ કરવા માટે તે ખુલ્લું રહેશે, જો તેઓ વચગાળાના સમયગાળા માટે કોઈ નાણાકીય લાભ મેળવવા માટે હકદાર હોય,

તો તે અરજદારોની સેવાની શરતોને કારણે થતા કોઈપણ લાભોને ધ્યાનમાં લેવા માટે કલ્પનાત્મક રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

૧૭. જ્યાં સુધી બેકવેજની વાત છે, એ. જી. પી. સુશ્રી નિરાલી સારદા તેમજ સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ જૈને એમ કહીને ઉપરોક્ત વિનંતીનો વિરોધ કર્યો છે કે અરજદારોએ તેમની સમાપ્તિ પછી ભૂતકાળમાં ખરેખર કામ કર્યું નથી.તેણીની દલીલના સમર્થનમાં, તેણીએ ભાવેશકુમાર રમેશકુમાર કનારા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૬૫૯/૨૦૨૩ માં ૧૭/૧૦/૨૦૨૩ પર નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો, જેમાં અપીલકર્તાને વચગાળાના નાણાકીય લાભોનો ઇનકાર કરતી વખતે, ડિવિઝન બેન્ચે ફકરા પ.૧ થી પ.૪ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

" પ.૧ કમીનીબેન ઠાકુરભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય કેસમાં આ અદાલતનો નિર્ણય, જે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૭૬૧/૨૦૨૧ હતો, જે ૨૪.૧૨/૨૦૨૧ પર નક્કી

કરવામાં આવ્યો હતો, તે સમાન અને લગભગ સમાન
હકીકતોના સમૂહમાં ઊભો થયો હતો.

પ.૧.૧ બેકવેજને મંજૂરી ન આપતી વખતે, કોર્ટે ફક્ત ૮ માં
આ રીતે અવલોકન કર્યું,

“જ્યાં સુધી અપીલકર્તાઓને પાછળના વેતનની
મંજૂરીના પાસાની વાત છે, જ્યારે અપીલકર્તાઓ
વતી, પાછળના વેતનની રાહત પર ભાર મૂકવામાં
આવ્યો હતો કે જ્યારે સમાપ્તિને ગેરકાયદેસર ઠેરવવા
પર પુનઃસ્થાપનનો નિર્દેશ આપવામાં આવે ત્યારે
પાછળના વેતનને આપમેળે અનુસરવું પડશે, આ
કિસ્સામાં કેટલાક સ્પષ્ટ પાસાઓ વિવાદ સામે જુએ
છે.એટલું જ નહીં, આ આદેશ દ્વારા અપીલકર્તાઓને
પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો
ત્યારથી લાંબો સમય વીતી ગયો છે અને કામ નહીં
પગારનો સિદ્ધાંત લાગુ થશે.આ બાબતમાં નિર્ણાયક
બાબત એ છે કે અપીલકર્તાઓની નિમણૂક
શરૂઆતમાં પાંચ વર્ષ માટે કરવામાં આવી હતી અને

આવા પાંચ વર્ષ દરમિયાન વિવાદિત આદેશ પસાર કરીને તેમની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.તેમને ઉપરોક્ત નિર્દેશ મુજબ બાકીના સમયગાળા માટે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે, જેમાં તેમની નિમણૂકની પ્રકૃતિના સંદર્ભમાં અન્ય તમામ શરતો કાર્યરત રહેશે.આવા સંજોગોમાં, પાછા વેતન આપવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી.અપીલકર્તાઓ કોઈપણ વળતર મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.”

૫.૨ અહીં અરજદાર એક નિશ્ચિત મુદતનો કર્મચારી હતો, તેને પાંચ વર્ષની બાકીની મુદત માટે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો છે, જે વધુ આદેશોને આધિન છે, જે સત્તાવાળાઓ દ્વારા રોજગારની મુદતમાં, જો કોઈ હોય તો, વિસ્તરણ માટે પસાર કરી શકાય છે.જ્યારે અરજદારની પ્રારંભિક મુદત નક્કી કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તે જ પાસું પછાત વેતનની મંજૂરીને મંજૂરી આપતું ન હતું.

૫.૩ નિશ્ચિત ગાળાના કર્મચારીને પુનઃસ્થાપિત કરતી વખતે નાણાકીય લાભો અને બેકવેજને મંજૂરી આપવી અસંગત રહેશે, કારણ કે આવા લાભને મંજૂરી આપવી એ પાંચ વર્ષની કુલ મુદતથી વધુ પગાર આપવા સમાન હશે, જેના માટે નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

૧૮. આ અદાલતની ખંડપીઠે કરેલા ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતા એવું માનવામાં આવે છે કે અરજદારોને પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે અને રાજ્યને એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે પણ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અરજદારોને તેમની કરારની નિમણૂકના બાકીના સમયગાળા માટે તેમની ફરજો નિભાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે.

સીધી સેવાની મંજૂરી છે.”

૮.૨ આમ, આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને અને અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કર્યા મુજબ, તેમજ આ વિષય પરના સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણયો તેમજ અન્ય નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ

અરજીઓ મંજૂરીને પાત્ર છે.જો કે, 'ભાવેશકુમાર રમેશકુમાર કનારા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય' ના કેસમાં લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૬૫૯/૨૦૨૩ માં આ અદાલતની ખંડપીઠે તારીખ ૧૭/૧૦/૨૦૨૩ ના આદેશ દ્વારા કરેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારો કોઈપણ વળતર મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.

૯. પરિણામે, બંને અરજીઓને મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ૨૭/૦૫/૨૦૨૨ તારીખનો વિવાદિત આદેશ રદ કરવામાં આવે છે અને બાજુ પર મૂકવામાં આવે છે.પ્રતિવાદીઓને અરજદારોને તેમની મૂળ પોસ્ટ પર, સેવાની સાતત્યતા સાથે, પરંતુ પાછા વેતન વિના સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

૯.૧ તે મુજબ નિયમને નિરપેક્ષ બનાવવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.સીધી સેવાની મંજૂરી છે.

એસ. ડી./-

(નિર્જર એસ. દેસાઈ, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.